

Offentliggjort d. 6. oktober 2015

Virksomhedsskatteordningen - gæld opstået ved bodeling - sikkerhedsstillelse - SKM2015.618.SR [©]

*Af advokat (L) Bodil Christiansen og
advokat (H), cand. merc. (R) Tommy V. Christiansen*

www.v.dk

Skatterådet meddelte ved et bindende svar ref. i SKM2015.618.SR bl.a., at sikkerhedsstillelse i aktiver placeret i virksomhedsskatteordningen for en ægtefælles boslodskrav ville udløse beskatning af skatteyderen efter reglerne i virksomhedsskatteovens § 10, stk. 6. Dette gjaldt dog ikke sikkerhed i form af udlæg efter fogedforretning.

Indgrebet mod utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen ved indskud af privat gæld m.v., jf. lov nr. 992 af 16/9 2014 (L 200, 2013/14), omfattede bl.a. særlige regler om sikkerhedsstillelse i virksomhedsskatteaktiver for privat gæld.

Af virksomhedsskatteovens § 10, stk. 6, 1. pkt. fremgår således nærmere, at stilles aktiver i virksomhedsordningen til sikkerhed for gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen, anses det laveste beløb af enten gældens kursværdi eller sikkerhedsstillelsens størrelse for overført til den skattepligtige. Opgørelsen af beløbet sker efter § 10, stk. 6, 2. pkt. på det tidspunkt, hvor der stilles sikkerhed.

Undtaget herfra er dog tilfælde, hvor sikkerhedsstillelsen er foretaget som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, jf. § 10, stk. 7. Efter § 10, stk. 8, 1. pkt. er endvidere undtaget tilfælde, hvor der er tale om gæld med pant i ejendomme omfattet af § 1, stk. 3, 2. og 3. pkt., i det omfang gælden ikke overstiger ejendomsværdien med tillæg af udgifter til forbedringer, som er foretaget efter fastsættelsen af ejendomsværdien, eller den kontante anskaffelsessum for den del af ejendommen, der tjener til bolig for den skattepligtige. Vurderingen foretages på det tidspunkt, hvor der gives pant i ejendommen, jf. § 10, stk. 8, 2. pkt.

Offentliggjort d. 6. oktober 2015

Spørgsmålet om, hvornår der foreligger en sikkerhedsstillelse, der giver anledning til beskatning efter § 10, stk. 6, er bl.a. belyst i en række ministerbesvarelser i tilknytning til L 200, ligesom skatteministeren efterfølgende har besvaret en række spørgsmål stillet til Folketingets skatteudvalg. Reglerne er endvidere omtalt i Den Juridiske Vejledning, afsn. C.C.5.2.10 samt af Helle Porsfelt i TfS 2014, 757 og Mikael Risager i TfS 2015, 455

Sagen afgjort ved Skatterådets bindende svar af SKM2015.618.SR drejer sig om den skattemæssige håndtering af et boslodskrav, som en hustru i forbindelse med skilsmisse havde erhvervet mod manden. Manden drev landbrugsvirksomhed med svineproduktion, der var placeret i virksomhedsskatteordningen. Han havde positiv indskudskonto og opsparing i virksomheden. Privat gæld med sikkerhed i den faste ejendom oversteg efter det oplyste formentligt stuehusets værdi, og det måtte således forventes, at en endelig opgørelse af sikkerhedsstillelser pr. 10. juni 2014 ville vise, at han havde sikkerhedsstillelser, der overstiger stuehusets værdi. Stiftelse af yderligere privat gæld med sikkerhed i virksomhedens aktiver ville således efter det oplyste kunne være skattepligtig efter virksomhedsskatteovens § 10.

Efter en foreløbig aftale mellem de fraskilte ægtefæller havde hustruen krav på halvdel af egenkapitalen i landbrugsvirksomheden, hvilket ægtefællerne foreløbigt havde opgjort til 5,5 mio. kr. under hensyntagen til latente skatter. Hustruen havde i efteråret 2014 modtaget 2,2 mio. kr. til køb af et hus, og det var videre aftalt, at hun herefter skulle have udbetalt 500.000 kr. årligt, indtil hun havde modtaget den fulde boslod. Hun havde accepteret, at hun ikke fik stillet sikkerhed for kravet.

På denne baggrund havde manden stillet en række spørgsmål til Skatterådet for at få afklaret de skattemæssige konsekvenser ved mandens udredelse af de omhandlede beløb.

Placering af boslodstilsvar i og udenfor virksomhedsskatteordningen

Skatterådet oplyste herom **for det første**, at mandens gæld til hustruen i forbindelse med bodelingen var en privat gæld, som valgfrit kunne placeres i virksomhedsordningen eller i privat regi, og at gælden kunne placeres i virksomhedsordningen med virkning fra det

Offentliggjort d. 6. oktober 2015

tidspunkt, hvor gælden opstod ved bodelingen. Vel næppe overraskende oplyste Skatterådet videre, at en placering af den private gæld i virksomhedsordningen ville udgøre en hævnning i hæverækkefølgen, jf. virksomhedsskattelovens § 5, svarende til gældens kursværdi.

Hvis gælden blev placeret i virksomhedsordningen, ville efterfølgende afdrag på gælden med virksomhedsordningens midler ikke være private hævnninger, og det var efter Skatterådets opfattelse uden skattemæssige konsekvenser, hvis virksomhedens aktiver blev stillet til sikkerhed for privat gæld placeret i virksomhedsordningen.

Sikkerhedsstillelse for boslodskrav

Skatterådet oplyste dernæst, at selve den omstændighed, at gælden blev placeret i privatsfæren ikke ville indebære, at virksomhedsaktiver ansås for at være stillet til sikkerhed.

Stillede manden **sikkerhed i virksomhedsaktiver for boslodskravet**, ville der derimod efter Skatterådets opfattelse foreligge sikkerhedsstillelse omfattet af § 10, stk. 6, da mandens imødekommelse af et af hustruen rejst krav om sikkerhedsstillelse - vel heller ikke overraskende - måtte anses som en viljebestemt sikkerhedsstillelse stiftet ved en aftale mellem de to parter med aktiv og frivillig deltagelse af manden.

Skatterådet henviste herved bl.a. til, at § 10, stk. 6 er en værnsregel, der som udgangspunkt omfatter sikkerhedsstillelse for al gæld, der ikke indgår i virksomhedsordningen, herunder ikke kun privat gæld stiftet ved privatforbrug eller ved køb af private aktiver men også øvrig privat gæld, uanset hvordan denne måtte være opstået, og videre til, at det forhold, at en sikkerhedsstillelse måtte være foranlediget af uheldige eller uønskede omstændigheder, som f.eks. et erstatningskrav, bodelingskrav el. lign., ikke i sig selv er nok til, at der ikke anses at være "stillet sikkerhed" for kravet.

På mandens spørgsmål om konsekvenserne ved hustruens efterfølgende **tvangsinddrivelse af boslodskravet** gennem udlæg i virksomhedsaktiver oplyste Skatterådet, at et udlæg gennem en fogedforretning **ikke** ville være omfattet af § 10, stk. 6, da der i dette

Offentliggjort d. 6. oktober 2015

tilfælde ikke ville være tale om sikkerhedsstillelse tilvejebragt ved en aktiv og frivillig handling fra mandens side.

Som begrundelse for denne vurdering henviste Skatterådet til Skatteministerens svar af 5/2 2015, FT 2014-15, på spørgsmål 360 fra Folketingets Skatteudvalg.

På et spørgsmål om, hvorvidt et udlæg fra pantefogeden i f.eks. debitorer hos en person, der var i virksomhedsordningen, måtte anses som en sikkerhedsstillelse, oplyste skatteministeren, at der var opfattelsen, at pantefogedens udlæg ikke anses som en sikkerhedsstillelse i relation til § 10, stk. 6.

Denne opfattelse blev begrundet med, at:

”Pantefogeden kan foretage udlæg for offentligretlige krav, hvis kravet i lovgivningen er tillagt udpantningsret. Udlæg ved pantefogeden sker derfor som et led i en tvungen fyldestgørelse af kreditor (det offentlige). Og derfor adskiller udlæg sig grundlæggende fra viljesbestemte panterettigheder (kontrakt pant), der er stiftet ved aftale mellem to parter, nemlig pantsætter og panthaveren.

Formålet med ændringerne i virksomhedsskatteloven, herunder lovens § 10, stk. 6, er at hindre en utilsigtet udnyttelse af virksomhedsordningen, hvor fx virksomhedens aktiver stilles til sikkerhed for privat gæld frem for at hæve virksomhedens midler til finansiering af privatforbruget. Sammenholdes formålet og anvendelsen af ordet ”stilles” i virksomhedsskattelovens § 10, stk. 6, er det opfattelsen, at den skattepligtige skal foretage en aktiv og frivillig handling, før bestemmelsen finder anvendelse.”

Med Skatterådets besvarelse af dette sidste spørgsmål om de skattemæssige konsekvenser ved en udlægsforretning har Skatterådet bredt retsstillingen for pantefogeders udlæg for offentligretlige krav ud til at omfatte også private kreditorens tvangsinddrivelse, der altså ligeledes ikke fører til beskatning efter § 10, stk. 6.

Denne retsstilling indebærer, at ved debitors misligholdelse af blot en begrænset del af et pengekrav ved en udlægsforretning, vil kreditor - mod den erhvervsdrivendes måske beherskede protest eller ligefrem indforståede accept - kunne etablere en retsstilling, der

Offentliggjort d. 6. oktober 2015

ganske svarer til en frivillig sikkerhedsstillelse, men uden den byrdefulde beskatning efter § 10, stk. 6.

Med denne retsstilling følger skatteretten på dette område ikke det grundlæggende formueretlige princip om, at debitor bærer ansvaret for egen pengemangel.

Dette til forskel fra de skattemæssige konsekvenser ved eksempelvis den ejendomsnæringsdrivendes tvangsafståelse af en fast ejendom. Her vil den skatteretlige vurdering af ejendommens skattemæssige status, herunder af, om skatteyderen har afkræftet en næringsformodning, som udgangspunkt være uafhængig af, om der sket en (førtidig) tvangsafståelse.

— o —